



ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudcem JUDr. Alenou Červenou ve věci

žalobce: **Česká spořitelna a. s.**, IČO 45244782
sídlem Olbrachtova 1929/62, Praha 4
právně zastoupený advokátem JUDr. Borisem Treglerem
sídlem Platnéřská 4, Praha 1

proti
žalovanému: **KUPEG úvěrová pojišťovna, a.s.**, IČO 27245322
sídlem Na Pankráci 1683/127, Praha 4
právně zastoupený advokátem Mgr. Robertem Pavlů
sídlem V Celnici 4, Praha 1

o zaplacení částky Kč 539 236 567 s příslušenstvím

t a k t o :

- I. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci částku Kč 539 236 567 spolu se zákonným úrokem z prodlení ve výši 8,05 % p.a. od 6.9.2013 do zaplacení a to do tří dnů od právní moci rozsudku.

- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši Kč 15 130 444 k rukám právního zástupce žalobce a to do tří dnů od právní moci rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

1. Žalobce se domáhal zaplacení částky Kč 539 236 567 spolu se zákonnými úroky z prodlení od 6.9.2013 do zaplacení. Ve svých tvrzeních uvedl, že žalobce od roku 2007 financoval obchodní aktivity společnosti Balli Steel Czech s.r.o. (dále jen Dlužník), které spočívaly především ve vývozu oceli z ČR do zahraničí.
2. Žalovaný, jako úvěrová pojišťovna, pojišťoval riziko nezaplacení pohledávek žalobce vůči Dlužníkovi, a to i pro případ jeho platební neschopnosti. Pojistil i riziko nezaplacení pohledávek žalobce za Dlužníkem v celkové výši EUR 25 090 719,76, jejichž titulem byly směnky vlastní vystavené Dlužníkem (dále jen Pojištěné pohledávky).
3. Žalobce, po získání informací o zhoršující se finanční situaci Dlužníka dne 30.1.2013 oznámil hrozbu pojistné události týkající se splatných Směnek. Žalovaný si vyžádal doplnění oznámení, které mu žalobce ještě toho dne zaslal. Protože Dlužník Směnky neuhradil a nehradil ani další své závazky, podal žalobce se souhlasem žalovaného insolvenční návrh. Na jeho základě Městský soud v Praze rozhodl dne 14.3.2013 o zahájení insolvenčního řízení vedeného pod sp.zn. MSPH 98 INS 6977/2013, dne 10.4.2013 rozhodl o úpadku Dlužníka a dne 27.6.2013 prohlásil na majetek Dlužníka konkurs. Výše uvedené pohledávky byly zjištěny ve výši Kč 1 283 252,80 (po přepočtu na českou měnu).
4. Po prohlášení konkursu nahlásil žalobce žalovanému vznik pojistné události pro nezaplacení Pojištěných pohledávek. Žalovaný dopis převzal dne 22.7.2013 a byl tak povinen vyplatit žalobci pojistné plnění do 45 dnů od vzniku pojistné události, tj. do 5.9.2013. Žalovaný potvrdil vznik pojistné události, ale dne 9.8.2013 žalobci oznámil, že odmítá vyplatit pojistné plnění, což odůvodňoval irelevantními tvrzeními.
5. Žalovaná částka představuje pojistné plnění ve výši Kč 539 236 567, kterému odpovídá škoda ve výši Kč 634 395 962 snížená o sjednanou 15% spoluúčast žalobce.
6. Žalobce dále uvedl, že financování Dlužníka probíhalo formou eskontních bankovních úvěrů, kdy žalobce odkupoval vlastní směnky vystavené Dlužníkem na řad dodavatele jako platební prostředek za dodané zboží (zpravidla ocel). Žalobce odkupoval směnky (splatné do 180 dnů od jejich vystavení) buď přímo od Dodavatele (dále jen Slovcast) nebo prostřednictvím forfaitingové společnosti Swiss Forfait s.r.o. (dále jen Swiss Forfait). Dodavatelé žalobce hradil při eskontu směnek, Dlužník směnky proplácel žalobci v den splatnosti. Riziko nezaplacení úvěru bylo pojištěno mj. žalovaným.
7. Takto žalobce začátkem roku 2013 držel celkem 25 nezaplacených směnek vlastních vystavených Dlužníkem na řad společnosti Slovcast, které sloužily jako platební prostředek za dodanou ocel; směnky podepsala jako směnečný rukojmí společnosti Balli Group Plc, která je rovněž v úpadku.
8. Pojištění směnek sjednala u žalovaného společnost Swiss Forfait, která směnky nabývala krátce po jejich vystavení od společnosti Slovcast, a to na základě Pojistné smlouvy č. xxx ze dne 7.3.2008 (dále jen Smlouvy). Nedílnou součástí Smlouvy jsou i všeobecné pojistné podmínky GA-FI (dále jen Podmínky). Žalovaný se zavázal poskytnout pojistné plnění

ve vztahu k Dlužníkovi do výše schválené částky úvěrového limitu ve výši EUR 30 000 000, na základě rozhodnutí ze dne 1.7.2008, č.j. 11556/08.

9. Pojištěné pohledávky převedla společnost Swiss Forfait v souladu s Podmínkami na žalobce, kdy s tímto převodem žalovaný udělil souhlas formou Dodatků ke Smlouvě (č. 81 až 89). Žalobce souhlas s nabytím práv ze Smlouvy potvrzoval písemným prohlášením, které bylo přílohou jednotlivých Dodatků. Tím na žalobce přešla mj. i práva na pojistné plnění.
10. Jednalo se o tyto směnky: č. XXX, směnečná suma 999.959,25 EUR, vystavená dne 3.5.2012, splatná 30.10.2012, pojištění převedeno Dodatkem č. 81 z 9.5.2012, č. XXX, směnečná suma 1.000.000,- EUR, vystavená dne 9.5.2012, splatná 5.11.2012, pojištění převedeno Dodatkem č. 82 z 11.5.2012, č. XXX, směnečná suma 1.000.000,- EUR, vystavená dne 9.5.2012, splatná 5.11.2012, pojištění převedeno Dodatkem č. 82 z 11.5.2012, č. XXX, směnečná suma 756.362,50 EUR, vystavená dne 9.5.2012, splatná 5.11.2012, pojištění převedeno Dodatkem č. 82 z 11.5.2012, č. XXX, směnečná suma 1.000.000,- EUR, vystavená dne 21.5.2012, splatná 17.11.2012, pojištění převedeno Dodatkem č. 83 z 24.5.2012, č. XXX, směnečná suma 1.000.000,- EUR, vystavená dne 21.5.2012, splatná 17.11.2012, pojištění převedeno Dodatkem č. 83 z 24.5.2012, č. XXX, směnečná suma 1.094.416,- EUR, vystavená dne 21.5.2012, splatná 17.11.2012, pojištění převedeno Dodatkem č. 83 z 24.5.2012, č. XXX, směnečná suma 904.613,75 EUR, vystavená dne 21.5.2012, splatná 17.11.2012, pojištění převedeno Dodatkem č. 84 z 28.5.2012, č. XXX, směnečná suma 1.000.000,- EUR, vystavená dne 23.5.2012, splatná 19.11.2012, pojištění převedeno Dodatkem č. 84 z 28.5.2012, č. XXX, směnečná suma 999.800,- EUR, vystavená dne 23.5.2012, splatná 19.11.2012, pojištění převedeno Dodatkem č. 84 z 28.5.2012, č. XXX, směnečná suma 1.000.000,- EUR, vystavená dne 16.7.2012, splatná 12.1.2013, pojištění převedeno Dodatkem č. 85 z 23.7.2012, č. XXX, směnečná suma 1.000.000,- EUR, vystavená dne 16.7.2012, splatná 12.1.2013, pojištění převedeno Dodatkem č. 85 z 23.7.2012, č. XXX, směnečná suma 1.000.000,- EUR, vystavená dne 16.7.2012, splatná 12.1.2013, pojištění převedeno Dodatkem č. 85 z 23.7.2012, č. XXX, směnečná suma 899.125,- EUR, vystavená dne 16.7.2012, splatná 12.1.2013, pojištění převedeno Dodatkem č. 85 z 23.7.2012, č. XXX, směnečná suma 1.200.000,- EUR, vystavená dne 14.8.2012, splatná 11.2.2013, pojištění převedeno Dodatkem č. 87 z 17.8.2012, č. XXX, směnečná suma 1.199.600,64 EUR, vystavená dne 14.8.2012, splatná 11.2.2013, pojištění převedeno Dodatkem č. 87 z 17.8.2012, č. XXX, směnečná suma 1.000.000,- EUR, vystavená dne 31.8.2012, splatná 27.2.2013, pojištění převedeno Dodatkem č. 88 z 4.9.2012, č. XXX, směnečná suma 1.000.000,- EUR, vystavená dne 31.8.2012, splatná 27.2.2013, pojištění převedeno Dodatkem č. 88 z 4.9.2012, č. XXX, směnečná suma 1.000.000,- EUR, vystavená dne 31.8.2012, splatná 27.2.2013, pojištění převedeno Dodatkem č. 88 z 4.9.2012, č. XXX, směnečná suma 1.000.000,- EUR, vystavená dne 31.8.2012, splatná 27.2.2013, pojištění převedeno Dodatkem č. 88 z 4.9.2012, č. XXX, směnečná suma 1.197.993,20 EUR, vystavená dne 31.8.2012, splatná 27.2.2013, pojištění převedeno Dodatkem č. 88 z 4.9.2012, č. XXX, směnečná suma 1.200.000,- EUR, vystavená dne 5.10.2012, splatná 3.4.2013, pojištění převedeno Dodatkem č. 89 z 23.10.2012, č. XXX, směnečná suma 1.228.781,94,- EUR, vystavená dne 5.10.2012, splatná 3.4.2013, pojištění převedeno Dodatkem č. 89 z 23.10.2012 a č. XXX, směnečná suma 410.067,50,- EUR, vystavená dne 5.10.2012, splatná 3.4.2013, pojištění převedeno Dodatkem č. 89 z 23.10.2012.
11. Žalobce dále uvedl, že i nadále vymáhá Pojištěné pohledávky v insolvenčním řízení řešícím úpadek Dlužníka, stejně jako i v insolvenčním řízení řešícím úpadek Balli Group

Plc v Anglii. O svých krocích průběžně informuje žalovaného, jak stanoví čl. 1 přílohy č. 1 Smlouvy, Modul C2/E.

12. K námitkám žalovaného se vyjádřil tak, že i kdyby se prokázala fiktivnost obchodů, na existenci závazku žalovaného to nemá vliv. Předmětem pojištění dle Smlouvy a Dodatků, kterými se převádělo právo na pojistné plnění byly Směnky, které jsou „pohledávky ze směnek, resp. směnky, které pojištěný odkoupil před datem jejich splatnosti“. Směnky existenci Pojištěných pohledávek prokazují, jedná se o nástroj, který se běžně používá při bankovním financování formou eskontního úvěru. Pojištěné pohledávky byly v insolvenčním řízení vedeným Městským soudem v Praze zjištěny. Rovněž namítal, že Smlouva nemůže být neplatná pro omyl, jak tvrdí žalovaný.
13. Žalovaný nerozporoval skutečnosti týkající se uzavřené Pojistné smlouvy, ani platnost Směnek z hlediska jejich obsahu, ani jejich samotnou existenci ani to, že žalobce je jejich právoplatný držitel. Namítal však, že žalobci nevznikl nárok na pojistné plnění, protože uplatněné Směnky neplnily jejich platební funkci, neboť avizované dodávky zboží nebyly uskutečněny, tedy tyto pohledávky se Směnek nebyly pojištěny dle Pojistné smlouvy, resp. ta byla neplatná pro omyl, jedná se o relativní neplatnost z důvodu fiktivnosti obchodů a pro absenci reálné spoluúčasti žalobce, potažmo Swiss Forfait s.r.o., ve výši 15%. Tvrdil, že předmětem pojistné smlouvy je pojištění rizika nezaplacení nesporných pohledávek pojištěného vyplývajících z financování pohledávek, kdy pohledávkou se rozumí peněžitý nárok pojištěného na úhradu zboží nebo služeb vyplývajících ze smlouvy o dodání zboží (čl. 11 Podmínky). Poukázal na to, že žalovaný byl opakovaně ujištěn společností Swiss Forfait, že Směnky budou vystaveny jako platební instrument ve vztahu k reálným obchodům, v nichž Dlužník nakupuje ocel od společnosti Slovcast. Uvedl, že v rámci šetření pojistné události prověřoval veškeré relevantní skutečnosti z listin vyžádaných od žalobce, společnosti Swiss Forfait, Dlužníka i anglických administrátorů Balli Group a zjistil, že Směnky byly vystaveny bez jakékoli kauzy, že Dlužník i Slovcast vystavovali fiktivní dokumentaci tak, aby vyvolali dojem, že Směnky jsou vystaveny jako platební instrument k úhradě závazků z nákupu oceli a byly vystavovány tak, aby se časově kryly s reálnými dodávkami oceli, avšak mezi jinými subjekty než mezi Dlužníkem a Slovcast. Dále žalovaný podrobně rozepsal skutečnosti zjištěné z náložních listů (bills of lading) získaných od Swiss Forfait a žalobce a z náložních listů získaných od Dlužníka a anglických administrátorů. Proto požádal společnost ICC International Maritime Bureau (IMB) o prošetření příslušných dodávek. Z této zprávy pak lze vyčíst, že v případě, že v oběhu jsou dvě sady náložních listů týkající se téhož nákladu, rozhodující je ten, který byl vydán majitelem lodí, který prokazuje, že zboží bylo fyzicky naloženo na loď (shipped on board). Náložné listy (received for shipment) doložené Swiss Forfait s.r.o. (vyjma lodí Filia Joy a Alpena) neprokazují, že se dodávka uskutečnila, navíc se obvykle používají v kontejnerové dopravě nikoli při dopravě volně loženého zboží jako je ocel či železo. Zpráva IMB a náložné listy vydané majiteli lodí a další dokumenty prokazují, že reálné dodávky proběhly mezi společností Balli Steel Plc jako prodávajícím a dalšími osobami odlišnými od Dlužníka, kdy jednotlivé obchody podrobně popsal. Žalovaný poukázal i na to, že dle kupních smluv uzavřených mezi Slovcast a Dlužníkem (konkr. platebních podmínek) měly být předloženy náložné listy clean on board – varianta shipped on board.
14. Žalovaný poukázal i na to, že existuje i řada dalších okolností, které svědčí o tom, že údajné „obchody“ byly fiktivní a že Slovcast Steel, Dlužník a Swiss Forfait byly ve shodě. V tomto soud, pro stručnost, odkazuje na podání žalovaného ze dne 2.4.2014, str. 36-39.
15. Žalovaný dále namítal, že na danou věc dopadá výluka z pojištění stanovená v dle čl. 2.3.1 písm. a), případně podle čl. 2.3.1 písm. b) VPP, že společnost Slovcast Steel byla ovládaná Dlužníkem a proto kupní smlouvy mezi těmito dvěma společnostmi lze považovat za smlouvy uzavřené mezi propojenými osobami, kdy v tomto odkazoval na vztahy, které

- byly mezi společnostmi Slovcast Steel a Balli Steel Czech (Dlužníkem) a společnostmi Slovcast Steel a Swiss Forfait. Dále žalovaný namítal absenci reálné spoluúčasti sjednané Smlouvou, resp. v příloze 2 Smlouvy, kdy tato zaručuje, že pojištěný nese část pojištěného rizika ve výši 15% a je motivován s pojištěnou pohledávkou zacházet s péčí řádného hospodáře; tento požadavek je výslovně stanoven v čl. 3.1 Podmínek. Žalobce však dle čl. IV.3b smlouvy o odkupu smének bez postihu č. OSL/317/09/LCD ze dne 12.3.2009 ve znění dodatku č. 8 ze dne 8.7.2001 uzavřené mezi žalobce a Swiss Forfait hradil část kupní ceny převyšující 85% nominální hodnoty Směnky jen, pokud tuto sám obdržel od Dlužníka nebo směnečného rukojmího. Tzn. že ve skutečnosti spoluúčast nenesl, jak ostatně vyplývá z č. V.1.f) této smlouvy. Tímto jednáním žalobce porušil ujednání Smlouvy. Uvedl, že spoluúčast reálně nenesla ani společnost Swiss Forfait, kdy rovněž rozvedl důvody, pro které tomu tak bylo. Soud opět pro stručnost odkazuje na podání žalovaného ze dne 2.4.2014 str. 16-17. Dále namítal, že žalobce byl povinen provést kontrolu klienta dle § 9 z.č. 253/2008 Sb. o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, která zahrnuje též získávání informací o účelu a zamýšlené povaze obchodů, zjišťování skutečného majitele klienta a přezkoumávání zdrojů peněžních prostředků. Klientem žalobce byly společnosti Dlužník, Swiss Forfait a Slovcast, kterému vedl účet uvedený ve forfaitingových smlouvách mezi Slovcast a Swiss Forfait a měl tak přehled o platbách. Při řádné kontrole klienta by musel podezřelé skutečnosti uvedené shora zjistit. Dalším podstatným faktem k podezření, že žalobce nepostupoval standardně je, že L. T., jednající za žalobce a pan J. P., společník a jednatel Swiss Fortait, jsou osobami blízkými, vlastníci nemovitost určenou k bydlení.
16. Žalovaný dále poukázal na to, že na základě výsledku šetření pojistné události podal trestní oznámení, na základě kterého probíhá trestní řízení vedené Útvarem odhalování korupce a finanční kriminality SKPV, odbor závažné hospodářské trestné činnosti, Policie ČR pod zn. OKFK-4057/TČ-2013. K tomu se připojila Exportní garanční a pojišťovací společnost a.s., která rovněž pojišťovala obchody skupiny Balli. Nezávisle na oznámení žalovaného bylo podáno trestní oznámení Finančním analytickým útvarem Ministersva financí ČR na neznámého pachatele v souvislosti s obchody, které byly pojištěny žalovaným.
 17. Městský soud v Praze ve věci rozhodl rozsudkem ze dne 8.9.2015 č.j. 52Cm 186/2013-191, kterým nárok žalobce co do základu shledal oprávněným, žalobě vyhověl co do částky Kč 458 351 082 spolu s úrokem z prodlení (výrok II.), co do zbylé výše Kč 80 885 485,05 spolu s úrokem z prodlení žalobu v rozsahu 15% spoluúčasti zamítl. (výrok I.) a uložil žalovanému uhradit náklady řízení žalobce v poměrné výši (výrok III.).
 18. K odvolání obou účastníků Vrchní soud v Praze usnesením ze dne 4.1.2017 č.j. 12Cmo 51/2016-237 zrušil napadený rozsudek a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení. K dovolání žalobce Nejvyšší soud ČR pak usnesením ze dne 26.9.2019 č.j. 23Cdo 2069/2021-289 zrušil usnesení Vrchního soudu v Praze v rozsahu výroku II. rozhodnutí Městského soudu a věc vrátil k dalšímu řízení Vrchnímu soudu v Praze. Vrchní soud v Praze usnesením ze dne 30.11.2020 č.j. 12Cmo 51/2016-318 zrušil rozsudek ve výroku II a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.
 19. Nejvyšší soud ČR ve svém rozhodnutí se zabýval řešením otázky, „zda může soud přihlížet k vysvětlení významu konkrétního ustanovení pojistné smlouvy ze strany pojistitele při jednání o uzavření pojistné smlouvy při výkladu textově shodného ustanovení jiné pojistné smlouvy, uzavřené mezi tímž pojistitelem a jiným pojistníkem za situace, kdy za oba pojistníky jednali při uzavírání předmětných pojistných smluv tytéž fyzické osoby“.

20. S odkazem na ustálenou judikaturu uvedl, že soud poté, co podrobí výkladu jazykové vyjádření právního úkonu obsaženého ve smlouvě podle z hlediska gramatického, logického a systematického, posuzuje, jaká byla skutečná vůle stran v okamžiku uzavírání smlouvy, přičemž tato nesmí být v rozporu s tím, co plyne z jazykového vyjádření právního úkonu. Soud tedy přihlíží též k obsahu vůle (úmyslu) smluvních stran, na niž lze usuzovat z dokazováním zjištěných okolností souvisejících s projevem vůle, včetně okolností, za nichž došlo k uzavření smlouvy. Při zjišťování soud není omezen tím, k jakým konkrétním skutečnostem smí přihlídnout, ale sám uváží, jaké účastníky tvrzené a prokazované skutečnosti jsou relevantní ke zjištění obsahu vůle smluvních stran, za předpokladu, že zjištěný obsah vůle účastníků není v rozporu s jazykovým vyjádřením.
21. Uvedl, že pokud žalovaná konkrétní ustanovení pojistné smlouvy, resp. text smlouvy v části vymezení předmětu pojištění interpretovala určitým způsobem ve vztahu k jednomu pojistníkovi (tedy vyložila, na jaké případy sjednané pojištění dopadá a na které již ne), vypovídá to o úmyslu žalované takto vymezené případy učinit předmětem pojištění. Toto vyjádření žalované, tedy její úmysl určité směnky pojišťovat, pak nemůže být bez významu při interpretaci zcela totožného smluvního ustanovení obsaženého ve smlouvě s jiným pojistníkem, tím spíše pokud jednatelem obou pojistníků je tatáž osoba, která nejen předmětné pojistné smlouvy podepsala, ale též se účastnila vyjednávání o formulaci a obsahu předmětného ustanovení, a žalovaná do „druhé“ Smlouvy uzavřené se Swiss Forfait, s.r.o. vtělila text ustanovení týkající se předmětu smlouvy shodný s tím, který na návrh DF Deutsche Forfait, s.r.o. přeformulovala, aby odpovídal úmyslu tohoto pojistníka (i úmyslu žalované). Uvedl, že pro zjištění, co bylo obsahem právního úkonu (Smlouvy), je třeba nejprve podrobit text Smlouvy gramatickému, logickému a systematickému výkladu a v případě pochybností o obsahu právního úkonu je třeba zjišťovat vůli smluvních stran, přičemž není vyloučeno, aby soud za výše popsané situace přihlédl též k interpretaci smluvního ujednání, kterou učinila žalovaná (pojistitel) v rámci předšmluvního jednání textově totožné části smlouvy, byť s jiným pojistníkem. Uvedl, že pokud necelé 4 měsíce poté, co probíhala jednání o vymezení předmětu smlouvy mezi žalovanou a DF Deutsche Forfait, s.r.o., společnost Swiss Forfait, s.r.o., jednající toutéž osobou, vyjádřila zájem uzavřít pojistnou smlouvu se žalovanou a žalovaná společností Swiss Forfait, s.r.o., předložila smlouvu obsahující ujednání, která byla totožná s výsledky jednání DF Deutsche Forfait, s.r.o. s vědomím toho, že oprávněnou jednat za oba pojistníky byla tatáž osoba (tj. D. M.), nelze za důvodné a spravedlivé označit dovolávání se žalovanou jiného, než samotnou žalovanou uvedeného výkladu předmětného smluvního ujednání a nelze akceptovat závěr, že žalovaná v pozici pojistitele interpretuje totožná smluvní ujednání odlišným způsobem, tím spíše za situace, kdy pojistníkovi předložila nikoli svůj standardizovaný text smlouvy, ale text upravený o výsledky vyjednávání sice s jiným pojistníkem - jinou právnickou osobou, ovšem (fakticky) jednající s toutéž fyzickou osobou (jednatelem), uzavírajícím stejný typ obchodů a v krátké časové návaznosti, a s vědomím toho, že tento „nový“ pojistník zná výsledky jednání o obsahu, resp. podmínkách dříve uzavřené smlouvy a ví, jak sporné ustanovení žalovaná dříve interpretovala. Podotkl, že toto platí pouze v případě, že takto zjištěná vůle žalované nebude v rozporu s jazykovým projevem obsaženým ve Smlouvě, popř. z jiných skutečností významných pro zjištění obsahu vůle stran smlouvy nebude vyplývat jiná vůle žalované.
22. Vrchní soud v Praze v usnesení ze dne 26.9.2019 uvedl, že pro posouzení dané věci je zásadní otázkou vymezení předmětu Smlouvy. Vytkl soudu prvního stupně, že se nezabýval obsahem článku 11 – Vymezení pojmů v pojistných podmínkách. Dále soudu vytkl, že nevysvětlil, proč z provedených důkazů navržených žalovaným k prokázání

jejího tvrzení, že úmyslem stran Pojistné smlouvy bylo pojistit jen pohledávky z reálných obchodů s ocelí (důkazy žádostí o úvěrový limit, e-mailem ze dne 4. 8. 2009 a další), neučinil žádná skutková zjištění. Poukázal na to, že přijmout závěr o pojištění „abstraktních“ směnek bez výkladu pojmu „pohledávka“, „nezaplacení“, „doba splatnosti“, případně dalších ve Smlouvě tučným písmem vymezených pojmů, jejichž definice jsou obsaženy v čl. 11 Podmínek a to dle jazykového vyjádření slovně zachyceného právního úkonu a dle vůle jednajících osob, není-li s jazykovým projevem v rozporu (ust. § 35 odst. 2 zákona č. 40/1964 Sb., o.z. ve znění účinném do 31. 12. 2013) nelze.

23. V dalším řízení soud prvního stupně postupoval v souladu se závaznými názory obou vyšších soudů (viz výše) a zabýval se především výkladem textu pojistné smlouvy a VPP (z pohledu gramatického, logického a systematického výkladu), stejně jako vůlí stran, a dále pak obranou žalovaného - námitkou neplatnosti uzavřené pojistné smlouvy pro omyl a námitkou výluky z pojištění. V rámci posuzování soud vycházel z provedených důkazů, které s tímto bezprostředně souvisí, a které jsou jednotlivě specifikovány níže.
24. Co do základu nároku soud i nadále vycházel z prokázaných a účastníky nenapadených právních závěrů uvedených ve zrušeném rozsudku zdejšího soudu. Jedná se o tyto skutečnosti : na základě provedených důkazů - Pojistná smlouva spolu s dodatky č. 81-85, 87-89, Všeobecné pojistné podmínky GA-FI, přílohy č. 1 pojistné smlouvy MODUL A8/E, Směnky v počtu 25 ks (specifikace výše), Prohlášení postupníka, Oznámení hrozby pojistné události /2x/, dopis žalovaného ze dne 31.1.2013, usnesení Městského soudu v Praze /2x/, výpis ze seznamu přihlášených pohledávek, dopis žalobce – oznámení vzniku pojistné události vč. doručení, rozhodnutí o pojistném plnění, vzájemná korespondence v období 8.-10.2013 i nesporných tvrzení účastníků má za prokázané, že byla dne 7.3.2008 dle ust. § 2 z.č. 37/2004 Sb. zákona o pojistné smlouvě (ve znění účinném do 31.8.2009) uzavřena Pojistná smlouva č. xxx mezi společnostmi Swiss Forfait s.r.o. jako pojištěným a žalovaným (tehdy pod obchodním jménem Komerční úvěrová pojišťovna EGAP, a.s.), jako pojistitelem. Smlouva byla uzavřena na dobu jednoho roku s tím, že dojde automaticky k prolongaci na další roční období, pokud nebude včas účastnickou stranou sděleno, že na jejím trvání již nemá zájem (v souladu s ust. § 19 odst. 2 z. o pojistné smlouvě). Nedílnou součástí pojistné smlouvy (viz odst. 2 této smlouvy) byly Všeobecné pojistné podmínky GA-FI (dále jen VPP). Na základě Dodatků k této smlouvě č. 81 ze dne 9.5.2012 (týkající se Směnky pod č. 1), č. 82 ze dne 11.5.2012 (týkající se 2. a 4. Směnky), č.83 ze dne 24.5.2012 (týkající se 5.-7. Směnky), č.84 ze dne 28.5.2012 (týkající se 8.-10. Směnky), č.85 ze dne 23.7.2012 (týkající se 11.-15. Směnky), č.87 ze dne 17.8.2012 (týkající se 16.-17. Směnky), č.88 ze dne 4.9.2012 (týkající se 18.-22. Směnky) a č.89 ze dne 23.10.2012 (týkající se 23.-25. Směnky) uzavřených mezi společnostmi Swiss Forfait s.r.o. a žalovaným docházelo k postoupení pojištěných pohledávek za Dlužníkem Balli Steel Czech s.r.o. na postupníka – Česká spořitelna a.s., když předtím vždy uzavřela se žalobcem smluvy o úplatném převodu cenných papírů (v souladu s čl. 5 2. odstavce VPP) číslo/OSL/317/09/LCD ze dnů 7.5.2012, 11.5.2012, 25.5.2012, 25.5.2012, 25.5.2012, 23.7.2012, 17.8.2012, 3.9.201, 23.10.2012. Žalobce pak, formou Prohlášení postupníka (vystaveného v souladu s ujednáním v bodu 4 jednotlivých dodatků) ze dne 9.5.2012 k Dodatku č. 81, ze dne 11.5.2012 k Dodatku č. 82, Prohlášení ze dne 25.5.2012 k Dodatku č. 83, ze dne 28.5.2012 k Dodatku č. 84, Prohlášení ze dne 24.7.2012 k Dodatku č. 85, ze dne 20.8.2012 k Dodatku č. 87, ze dne 5.9.2012 k Dodatku č. 88 a Prohlášení ze dne 24.10.2012 k Dodatku č. 89, prohlásil, že byl s tím kterým Dodatkem seznámen, stejně jako s Pojistnou smlouvou a Všeobecnými pojistnými

podmínkami GA-FI. Tím došlo k převodu práv a povinností z pojistného vztahu, vč. práva na pojistné plnění dle ust. § 524 a násl. občanského zákoníku ve znění účinném do 31.12.2013 a dle čl. 5 VPP a žalobce mohl, při splnění určitých podmínek uplatnit po žalovaném pojistné plnění. Nebylo ani sporné, že žalobce dne 30.1.2013, v souladu s čl. 3.3.1 VPP, oznámil žalovanému hrozbu pojistné události k pojistné smlouvě č. xxx na příslušném formuláři (v souladu s bodem 3.3. VPP), doplněného formulářem z následujícího dne, týkající všech pojištěných Směnek. Hrozba spočívala v neplacení dluhů ze strany Dlužníka. Oznámení bylo žalovanému doručeno, jak vyplývá z dopisu žalovaného ze dne 31.1.2013. K tomu soud uvádí, že datum v této listině není uvedeno, nicméně žalovaný toto datum učinil při jednání nesporným. Poté k návrhu žalobce byl usnesením Městského soudu v Praze ze dne 10.4.2013 č.j. MSPH 98 INS 6977/2013-A-20 zjištěn úpadek dlužníka Balli Steel Czech s.r.o. a usnesením ze dne 27.6.2013 č.j. MSPH 98 INS 6977/2013-B-19 byl prohlášen konkurs na tuto společnost. V rámci konkursu žalobce přihlásil svoji pohledávku v celkové výši Kč 1 283 252 454,80 za 52 neuhrazených směnek vlastních, které byly insolvenčním správcem zjištěny (viz výpis ze seznamu přihlášených pohledávek ze dne 12.6.2013, B-8) a žalovanému zaslal oznámení o vzniku pojistné události ze dne 18.7.2013, které žalovaný převzal 22.7.2013, jak vyplývá z doložené doručky. Tím žalobce splnil podmínky pro vyplacení pojistného žalovaným dle čl. 4.3 VPP a čl. 1 přílohy č. 1 pojistné smlouvy MODUL A8/E, a žalovaný měl dle čl. 3.3. přílohy č. 1 pojistné smlouvy MODUL A8/E povinnost pojistné uhradit ve lhůtě 45 dnů od doručení výzvy, tj. do 5.9.2013. Soud poukazuje i na to, že žalobce se nemohl hojit ani na avalistovi směnek, tj. společnosti Balli Group plc., když i tato společnost je insolventní a probíhá s ní řízení v Anglii, které je obdobné českému úpadku (to mezi účastníky nebylo sporné). Jak vyplývá rozhodnutí žalovaného o pojistném plnění ze dne 9.8.2013, odmítl výplatu pojistného plnění na základě námitky, že dle jeho zjištění se mělo jednat o fiktivní obchody, kdy prezentované dodávky zboží od výrobců pro společnost Slovcast Steel s.r.o. nebyly uskutečněny a jediným účelem bylo získat financování. Žalovaný dále namítal, že nebyla splněna sjednaná spoluúčast společnosti Swiss Forfait s.r.o. ve výši 15% na případném pojistném plnění. Z následné korespondence mezi účastníky (dopisy žalobce ze dne 19.8.2013, 16.10.2013 a dopisy žalovaného ze dne 5.9.2013, 21.10.2013) vyplývá, že žalobce setrval na svém nároku na vyplacení pojistného a žalovaný setrval na svém závěru, že nebyly splněny podmínky pro jeho vyplacení.

25. Jak již uvedeno výše, v dalším řízení, při posuzování dalších aspektů žaloby, soud vycházel z provedených důkazů, které s tímto bezprostředně souvisí, a které jsou jednotlivě specifikovány níže.
26. Pojistná smlouva ze dne 7.3.2008 č. xxx uzavřená mezi Komerční úvěrovou pojišťovnou EGAP, a.s. (předchozí obchodní firma žalovaného), jako pojistitelem a Swiss Forfait s.r.o., jako pojistníkem (dále jen Smlouva) uzavřená na pojištění rizika nezaplacení pohledávek vyplývajících z financování pohledávek nebo financování závazků; pojištění je pojištěním škodovým
27. V čl. 1 Smlouvy (který má přednost před ujednáním VPP) se mj. uvádí : Pojištění **pohledávek** proti riziku **nezaplacení** v zemích, které jsou uvedeny v příloze č. 2, obsahující pojistnou sazbu, **doby splatnosti pohledávek** a spoluúčast, se vztahuje i na pohledávky ze směnek, resp. na směnky, které **pojištěný** odkoupil před datem jejich splatnosti.“

28. Při výkladu tohoto textu z hledisek výše uvedených se soud nejprve zabýval výrazem „respektive“ v textu uvedeném. Tento výraz, jak vyplývá ze žalobcem doloženého důkazu Internetová jazyková příručka Ústavu pro jazyk český Akademie věd ČR, v.v.i., 2008-2015, lze vysvětlit buď tak, že to co bylo řečeno před tímto výrazem (tzn. se vztahuje i na pohledávky ze směnek) neplatí, nebo to co je řečeno po tomto výrazu (na směnky, které pojištěný odkoupil před datem jejich splatnosti) je míněno jako alternativa platná za jiných okolností či oprava; jedná se tedy o slovo nejednoznačné.
29. Pokud by soud vycházel z této definice výkladu, lze dojít k závěru, že článek 1 Smlouvy v podstatné části znamená, že : „Pojištění pohledávek (...) se vztahuje i na směnky, které pojištěný odkoupil před datem jejich splatnosti“, nebo že „Pojištění **pohledávek** (...) se vztahuje i na pohledávky ze směnek- oprava - na směnky, které **pojištěný** odkoupil před datem jejich splatnosti.“
Alternativa výkladu v tomto případě dle názoru soudu možná není.
30. V takovém případě pak by se dalo dojít k závěru, že předmětem pojištění tedy byly *směnky odkoupené pojištěným před datem jejich splatnosti* bez výjimky. Soud však musel zohlednit ujednání ve Smlouvě, kdy v úvodu se hovoří o tom, že pro výklad pojmů uváděných tučně platí jejich vymezení dle čl. 11 VPP „GA-FI“(jak však již bylo uvedeno, podmínky pokud jsou v rozporu se smlouvou, platí ujednání uvedené ve smlouvě). Podstatnými pojmy pro tento spor pak jsou : pohledávka, nezaplacení, doba splatnosti, financování pohledávek. Jedná se o pojmy uvedené v označení Smlouvy a v článku 1 – účel smlouvy, rozsah pojištění, pojistné. Soud poukazuje na to, že slovo směnka v čl. 1 není uvedeno tučně, její výklad není ve VPP vymezen.
31. Pohledávka – pohledávkou se pro účely těchto pojistných podmínek rozumí : peněžitý nárok pojištěného na úhradu zboží nebo služeb vyplývající ze smlouvy o dodání zboží, pokud byl tento nárok postoupen na pojištěného, a peněžitý nárok pojištěného na vrácení finančních prostředků poskytnutých na základě financování závazků. Dle názoru soudu, takto stanovený výklad nelze aplikovat na směnku, neboť směnku, ze samotné její abstraktní podstaty, nelze podřadit pod „peněžitý nárok“.
32. Nezaplacení – nezaplacení pohledávky dlužníkem v době splatnosti a podle podmínek uvedených ve smlouvě o dodání zboží nebo nezaplacení pohledávky zákazníkem v době splatnosti a podle podmínek financování závazků. S ohledem na výše uvedené (bod 32.) tuto definici pro směnku (nejde o pohledávku) nelze použít.
33. Doba splatnosti – doba, v jejímž průběhu je dlužník nebo zákazník povinen uhradit své závazky vůči pojištěnému a jejímž marným uplynutím se dlužník nebo zákazník dostává do prodlení. Dle názoru soudu takto stanovenou dobu splatnosti nelze aplikovat na směnku, neboť splatnost směnky je odlišná od splatnosti běžné pohledávky (viz ust. §§ 33, 38 z.č. 191/1950 Sb. zákon směnečný a šekový).
34. Financování pohledávek – poskytnutí finančních prostředků pojištěným zákazníkovi za účelem financování pohledávek zákazníka za dlužníkem vyplývající ze smluv o dodání zboží za předpokladu, že na pojištěného jsou platně postupovány pohledávky, kterých se financování týká. Platí stejné, jak uvedeno pod bodem 33, potažmo 32.

35. Ke znění článku 1 Smlouvy soud rovněž poukazuje na to, že v rozsahu „se vztahuje i na pohledávky ze směnek, resp. na směnky, které pojištěný odkoupil před datem jejich splatnosti“, bylo doplněno do vzorové pojistné smlouvy právního předchůdce žalovaného, společnosti Exportní garanční a pojišťovací společnost, a.s., IČO 45279314, která – jak vyplývá ze zápisu v obchodním rejstříku této společnosti (B 1619 OR) - dne 1.10.2005 převedla formou vkladu na zvýšení základního kapitálu společnosti Komerční úvěrová pojišťovna EGAP, a.s. IČO 27245322, část svého podniku, v jejímž rámci poskytovala komerční úvěrové pojištění. Změna článku 1 pojistné smlouvy vyplývá z důkazu doloženého žalobcem, a to Pojistné smlouvy ze dne 3.1.2005 uzavřené mezi tímto pojistitelem a společností Factoring České spořitelny, a.s. a rovněž tak i z protokolu o výsledku svědkyně T..
36. Soud s ohledem na ne zcela jednoznačné jazykové vyjádření Smlouvy i s ohledem na opačná tvrzení účastníků zkoumal vůli účastníků při uzavírání této Smlouvy. Vycházel při tom z mailové komunikace mezi zaměstnankyní žalovaného L. S., tehdejší členkou představenstva žalovaného –xxx (xxx) a D. M., tehdejším jednatelem (xxx xxx) společnosti DF Deutsche Forfait s.r.o. Z této komunikace uskutečněné v období od 1.11.2007 do 26.11.2007 vyplývá, že probíhalo jednání o uzavření nové pojistné smlouvy, vyjednávání pojistné smlouvy a VPP. Co soud považuje za podstatné pro posouzení vůle účastníků, co má být předmětem pojištění, je uvedeno v mailu p. M. ze dne 14.11. a v reakci pí. S. ze dne 16.11. (z důvodu přesnosti textu soud uvádí celé pasáže). Především se jedná o dotaz pod bodem 2.3. (míněn bod VPP), kdy p. M. uvádí : naše společnost koupí směnky, které budou nezávislým platebním instrumentem na dodavatelské smlouvě mezi dodavatelem a dlužníkem. Předpokládáme, že toto bude řešeno v dodatku k pojistné smlouvě jako v předchozím případě (poj.Smlouva č. xxx); v odpovědi pí. S. sděluje : Ano, pokud je směnkou placen závazek ze smlouvy, patřičná úprava bude uvedena ve smlouvě. A dále o dotaz pod bodem 2.3.3 i (míněn bod VPP), kdy p. M. uvádí : požádali bychom vyjmout toto ustanovení, protože jak už bylo řečeno výše, nakupujeme směnky jako platební instrument nezávislý na dodavatelské smlouvě; v odpovědi pí. S. sděluje : Vzhledem k tomu, že se jedná o platební směnky, toto ustanovení je v podstatě neúčinné vůči tomuto konkrétnímu pojištění. Z tohoto důvodu tedy není třeba ho ani vyjímát, už i s ohledem na skutečnost, že pojistná smlouva předpokládá pojištění nejenom směnek jako platebního instrumentu, ale současně i klasických pohledávek, vyjmutím tohoto ustanovení by pak byly narušeny obecné principy našeho produktu. Další mail p. M. ze dne 4.12.2007, ve kterém shrnul dosavadní diskutované otázky a odpověď pí. S. z následujícího dne potvrzuje výše uvedené, kdy pod bodem 2.3.3. i) uvádí, : V případě pojištění směnky, bude pojištění zahrnovat pouze nezaplacení směnky, ale ne potencionální nedodržení dodací smlouvy.
37. Z této komunikace pro soud jednoznačně vyplývá záměr p. M. dojednat pojištění platebních směnek, které nebudou závislé na smlouvě mezi dodavatelem a dlužníkem, a kdy mu to pí. S. bylo přislíbeno a odrazilo se to do doplnění článku 1 pojistné smlouvy. Je třeba zdůraznit i to, že sama pí. S. rozlišovala pojištění směnek jako platebního instrumentu bez vazby na dodavatelskou smlouvu a pojištění „klasických pohledávek“. Je třeba poukázat i na to, že tento typ pojištění – platební směnky - již byl (s největší pravděpodobností) řešen v předchozí pojistné smlouvě č. xxx, jak vyplývá z mailu p. M.. Vzhledem k námitkám žalovaného, soud se ještě pozastaví nad výrazem platební směnka použitý v mailové odpovědi pí. S.. Soud poukazuje na to, že třeba hodnotit tento použitý výraz v kontextu s celou korespondencí. Jen v takovém případě pak lze totiž zjistit, že probíhalo jednání o pojištění platebních směnek, avšak bez toho, že by byly vázány na

příslušné obchody; tj. podmínkou bylo, že (v minulosti) tyto směnky byly vydány jako platební. Proto soud nepovažoval za podstatné, pokud se v budoucnu v některých listinách (dokumentech) odkazovala na uskutečené či plánované obchody, neboť bylo nutné vycházet z toho, co bylo ujednáno v rámci Smlouvy. Soud poukazuje i na to, že skutečnost, že se jedná o platební směnky, je mezi účastníky nesporná (s výhradou žalovaného – viz níže).

38. Co je na této mailové komunikaci a uzavřené pojistné smlouvě dále podstatné, že tato pojistná smlouva byla uzavřena necelé tři měsíce před uzavřením Smlouvy, kterou za žalovaného podepisovala pí. S. a společnost Swiss Forfait s.r.o. vystupovala tatáž osoba D. M.. Je tedy zřejmé, že při uzavírání „druhé“ pojistné smlouvy obě osoby měly povědomí, co je pojistným zájmem, tedy co bude předmětem pojištění. Přitom není rozhodující, jak uvedl Nejvyšší soud ČR, že p. M. v těchto dvou případech zastupoval různé společnosti. Je tedy zřejmé, že obě smluvní strany si byly vědomy toho, že předmětem pojistného zájmu společnosti Swiss Forfait je pojištění platebních smének bez vazby na dodavatelské smlouvy.
39. Závěrem pak zbývá uvést, že články 1 obou pojistných smluv výše uvedených jsou totožného znění.
40. Tvzení žalobce týkající se předmětu pojištění nad rámcem doložené mailové komunikace bylo prokázáno i doloženým protokolem o výsledku svědka u Policie ČR pod č.j. NCOZ-864-/TČ-2016-412202 ze dne 8.2.2018 L. T., zaměstnankyně České spořitelny a.s. (od roku xxx), která mj. k výslovnému dotazu, zda se Česká spořitelna podílela na vytvoření pojistných smluv, které uzavírala společnost Swiss Forfait a.s. mj. s pojišťovnou KUPEG (míněna společnost žalovaného) uvedla, že se jednalo o tzv. pojistnou smlouvu GaFi, kterou KUPEG uzavíral s bankami na pojištění pohledávek a jednalo se o šablonu, kdy na požadavek České spořitelny bylo explicitně připsáno, že se pojištění vztahuje i na pojištění pohledávek ze smének, z důvodu vyloučení všech pochybností. Uvedla, že tedy předmětem odkupu byly platební směnky, u kterých není podstatný tok zboží, i když z evidenčních důvodů byla dokládána i dokumentace k danému obchodu. Toto ostatně vyplynulo i z dalších doložených protokolů o výsledku (pod stejným č.j.) ze dne 18.1.2018 M. H., zaměstnankyně České spořitelny, která sdělila, že nejdůležitějším a hlavním dokumentem byla směnka, která musela mít všechny náležitosti, na základě čehož banka neměla povinnost zkoumat toky zboží nebo zboží jako takové, že požadované dokumenty o obchodech byly podpůrné, protože spořitelna postupovala s řádnou péčí, a chtěla vědět, co je to za obchody. Soud uvádí, že obdobné závěry lze zjistit i z protokolu o výsledku (pod stejným č.j.) ze dne 9.10.2018 A. B., zaměstnaného v dceřinné společnosti Faktoring České spořitelny a.s. ve funkci xxx xxx xxx (xxx), který uvedl, že byl zvolen tento směnečný program, tedy že rozhodující pro výplatu peněz klientovi bude řádně vystavená a podepsaná směnka, která bude avalována, nikoli uskutečnění každé obchodní transakce, na což spořitelna neměla dostatečné možnosti (uvedl: ČS ani ERSTE není banka, která by byla v každém velkém přístavu a bylo nám jasné, že se nemůžeme spoléhat na to, zda se uskutečnila každá transakce).
41. I když je nesporné, že při hodnocení vůle stran při uzavírání Smlouvy se týká výhradně smluvních stran, kterou Česká spořitelna a.s. nebyla, a která práva pramenící ze Smlouvy získala zprostředkovaně na základě jejich postoupení od společnosti Swiss Forfait s.r.o., je třeba poukázat na výše uvedené vyjádření svědkyně T., že to byla (i) Česká spořitelna a.s., která dávala podnět pro doplnění článku 1 Smlouvy. Takže lze mít za to, že – přeneseně -

to byla i Česká spořitelna a.s., která rovněž měla zájem na tomto typu pojištění. Tímto bylo i vyvráceno tvrzení žalovaného, že byl opakovaně ujišťován společností Swiss Forfait, že Směnky budou vystaveny jako platební instrument.

42. Ke znění článku 1 Smlouvy lze tedy uzavřít, že text Smlouvy ve spojení s projevenou vůlí smluvních stran, kdy zjištěný obsah vůle účastníků není v rozporu s jazykovým vyjádřením ve Smlouvě, a lze ho považovat za určité doplnění či upřesnění (viz.ust. § 35 odst. 2 o.z. účinného do 31.12.2013), dostatečně vymezuje předmět pojištění Smlouvy. K tomu třeba dodat, že - obecně vzato - smluvní ujednání (která mohou být smluvními stranami měněna či doplňována oproti běžně užívaným formulacím – tak jako v tomto případě) mají vždy přednost před všeobecnými pojistnými podmínkami (které de facto v průběhu času zůstávají neměnná).
43. K samotnému termínu „platební směnka“ soud uvádí, že je zřejmé, že zákon č. 191/1950 Sb. nerozlišuje žádné druhy směnek, vyjma směnky vlastní a cizí. Je tedy třeba vycházet z praxe a uznávané teorie, které s ohledem na funkci směnky, jejímu vztahu k obecnému závazku či pohledávce rozlišují mj. platební směnku, jako instrument představující platební prostředek, jejímž účelem je, aby v okamžiku její splatnosti došlo k proplacení. Obecně pak pro směnky platí, bez rozdílu na druhu, že směnky jsou abstraktním instrumentem, nezávislým na jejich vztahu k závazku či pohledávce. A že tyto směnky lze nabídnout - před vypršením doby splatnosti - k odkupu.
44. Jak již uvedeno výše, v řízení nebylo sporné, že předmětem pojištění byly platební směnky (v tomto směru žalovaný zpochybňoval pouze to, že s ohledem na fiktivnost obchodů zajištěných směnku se o platební směnky jednat nemůže). Rovněž nebylo sporné, že směnky byly indosovány, tedy opakovaně převáděny (v souladu s ust. § 11 z.č. 191/1950 Sb.). Dle tedy dovodit, že žalobce již byl osobou, která neměla žádný vztah k původnímu obchodnímu závazkovému vztahu, ani na tento vztah neměla žádný vliv; totéž platí i pro společnost Swiss Forfait s.r.o., předchozího nabyvatele směnek. Takže pokud bylo vůlí stran pojistné smlouvy pojistit směnky jako abstraktní instrument bez návaznosti na obchodní vztahy, nepovažuje to soud za nemožné či překvapující, považuje to za pojistný zájem smluvních stran vyjádřený v uzavřené Smlouvě.
45. Na základě takto prokázaných tvrzení, má soud za to, že bylo prokázáno, že byly splněny veškeré předpoklady pro uplatnění práva žalobce na pojistné plnění ze Smlouvy a to v souladu s ust. § 2 z.č. 37/2004 Sb. a žalovanému vznikla povinnost vyplatit pojistné dle ust. § 26 tohoto zákona, tedy tzv. škodové pojištění, jak se k tomu zavázal ve Smlouvě uzavřené se společností Swiss Forfait s.r.o. Soud přitom vycházel z prokázaných skutečností (shrnuto), že byla uzavřena Smlouva, že byly vystaveny směnky, na které se vztahovalo pojištění ze Smlouvy, tyto směnky byly převedeny na žalobce, který na základě pojistných událostí uplatnil vůči žalovanému nárok na výplatu pojistného. Soud přijal tento závěr bez ohledu na žalovaným tvrzenou (a Policií ČR vyšetřovanou) fiktivnost obchodů, kterou se soud nezabýval, neboť na jeho výše uvedené právní závěry o pojištění platebních směnek jako takových, bez návaznosti na uskutečnění či neuskutečnění obchodních vztahů tato tvrzení neměla žádný vliv. Proto se ani již nezabýval dalšími okolnostmi k žalovaným namítané fiktivnosti vykazovaných dodávek oceli ani nehodnotil k tomuto tvrzení již provedené důkazy, ani neprováděl k tomuto další navrhované důkazy.

K jednotlivým námitkám vzneseným žalovaným v průběhu řízení soud uvádí :

46. Pokud žalovaný namítal, s odkazem na Přílohu č. 2 Smlouvy a bod 3.1 písm. e) VPP, spočívající v dohodě na spoluúčasti na pojištění rizika ve výši 15% (ve vztahu ke společnosti Swiss Forfait s.r.o.), a na ujednání čl. VI.3b smlouvy o odkupu směnek bez postihu ze dne 12.3.2009 ve znění dodatku ze dne 8.7.2001 (ve vztahu mezi společností Swiss Forfait s.r.o. a žalobcem), že v tomto rozsahu žalobce porušoval ujednání, pokud hradil část kupní ceny převyšující 85% nominální hodnoty Směnky a nenesl tak část pojištěného rizika ve výši 15%, k tomu soud uvádí, že tato podmínka v označených dokumentech byla sjednána v souladu s ust. § 28 odst. 4 druhá věta pojistného zákona. Dále soud uvádí, že tuto ujednanou spoluúčast žalobce zohlednil ve výši uplatněné pohledávky – škody, která činila celkem Kč 634 395 962 ponížil o těchto sjednaných 15%, a požadoval Kč 539 236 567. Pokud žalovaný v této otázce argumentoval i tím, že žalobce i společnost Swiss Forfait s.r.o. požadovanou spoluúčast nikdy reálně nenesli, kdy smyslem spoluúčasti je motivovat pojištěného k řádné péči o předmět pojištění, a kdy takové jednání považuje za podstatné porušení důležitého principu Smlouvy, soud tuto námitku žalovaného pro samotné rozhodnutí ve věci nepovažoval za důvodnou. Podstatná pro soud zůstává skutečnost, že tato 15% spoluúčast nebyla žalobcem ve sporu uplatněna.

47. Pokud se týká námitky žalovaného, že pojistná smlouva je relativně neplatná pro omyl, spočívající ve fiktivnosti obchodů a absenci reálné spoluúčasti žalobce a společnosti Swiss Forfait s.r.o. ve výši 15% tuto námitku soud shledal irelevantní. Ke spoluúčasti na pojištěném riziku žalobce či Swiss Forfait s.r.o. soud odkazuje na výše uvedené. K fiktivnosti obchodů soud opakuje, že tato skutečnost pro samotné pojištění rizika, potažmo neplatnost smlouvy, neshledává podstatným. Soud má za to, že podstatné pro tento spor jsou toliko vystavené platební směnky jako abstraktní instrument, a ty byly vystaveny v souladu a za podmínek směnečného zákona, co je podpůrně prokázáno i tím, že platnost a správnost směnek byla zjištěna v rámci konkursního řízení na společnost Balli Steel Czech zjištěna, jak vyplývá z výpisu ze seznamu přihlášených pohledávek v insolvenčním řízení vedeného u MS v Praze ze dne 5.9.2013 č.j. MSPH 98 INS 6977/2013-P1-6. Platnost samotných směnek žalovaný ani (s výhradou, viz výše) nezpochybňoval.

48. Neplatnost právního úkonu pro omyl je upravena obecně v ust. § 40a a dále § 49a o.z. Proti této námitce žalobce namítal promlčení práva na vznesení takové námitky. K tomu soud uvádí, že dle platné judikatury právo oprávněného účastníka dovolat se relativní neplatnosti právního úkonu je právem majetkovým a jako takové se promlčuje v obecné tříleté promlčecí době dle ust. § 101 o.z. s tím, že promlčecí doba počíná běžet dnem, kdy právo mohlo být vykonáno poprvé buď uplatněním u soudu (podáním žaloby nebo uplatněnou námitkou v rámci obrany), nebo i mimosoudně, úkonem učiněným vůči ostatním (všem) účastníkům právního úkonu. Jak dále vyplývá z judikatury je přitom nerozhodné, z jakého důvodu - at' subjektivního, či objektivního – takový úkon oprávněný neučinil. Použito na tento případ, je tedy nerozhodné, kdy se žalovaný o důvodech relativní neplatnosti dozvěděl. Z doložených důkazů žalobce vyplývá, že poprvé námitku neplatnosti Smlouvy žalovaný uvedl ve svém rozhodnutí o pojistném plnění ze dne 9.8.2013, u soudu pak ve svém podání ze dne 2.4.2014. Je tedy zřejmé, že námitka byla uplatněna v době, kdy právo na její vznesení již bylo promlčeno, neboť Smlouva, která je tímto napadána byla uzavřena v březnu 2008. Tentýž závěr o platí i pro další námitku relativní neplatnosti dodatků k Pojistné smlouvě, která byla žalovaným uplatněna až v podání ze dne 29.3.2021. Z důvodu promlčení práva na vznesení námitky uzavření Smlouvy pro omyl spočívající ve fiktivnosti obchodů a absence reálné spoluúčasti žalobce a společnosti Swiss Forfait s.r.o. ve výši 15% se soud již oprávněností těchto námitek vůbec nezabýval. Takový postup je v souladu se závěry NS ČR vyjádřené v jeho rozhodnutí sp.zn. 26 Odo 683/2006.

49. Pokud žalovaný namítal, resp. odkazoval se na vyluku z pojištění, k tomu soud uvádí : dle čl. 2.3.1 písm. a) Všeobecných pojistných podmínek GA-FI platí, že z pojištění jsou

vyloučeny všechny pohledávky vyplývající ze smluv o financování uzavřených mezi pojistníkem a s ním propojenými osobami nebo mezi pojistníkem a spotřebitelem, dle čl. 2.3.1 písm. b) platí, že z pojištění jsou vyloučeny všechny pohledávky vyplývající ze smluv o dodání zboží uzavřených mezi zákazníkem a s ním propojenými osobami nebo mezi zákazníkem a spotřebitelem. Žalovaný argumentoval tvrzeními o propojení společností Slovcast Steel a Balli Steel Czech (Dlužníkem) a společností Slovcast Steel a Swiss Forfait. Po vyložení významu výše cit. ustanovení VPP dospěl k závěru (ve spojení s výkladem uvedení čl. 1 Smlouvy), že tato ustanovení VPP nelze použít pro předmět pojištění, který si zúčastněné strany Smlouvou sjednaly. **Soud poukazuje na to, že výlučka z pojištění se výslovně týká pohledávek, a jak uvedeno výše pohledávky nebyly předmětem smluvního ujednání.** Z toho důvodu se soud více nezabýval argumentací a navrhovanými důkazy.

50. Pokud žalovaný argumentoval pravomocným rozhodnutím Vrchního soudu v Praze č.j. 6Cmo 221/2015-390 ze dne 22.3.2016 ve věci žalobce Expobank a žalovaným (spor vedený u Městského soudu v Praze pod sp.zn.39Cm 213/2013) k tomu soud uvádí, že je nesporné, že v základu se jednalo o obdobný spor, kdy se jednalo o pojištění ze stejné pojistné smlouvy, kdy společnost Expobank CZ a.s. nabyла od společnosti Swiss Forfait s.r.o. směnky vystavené společností Balli Steel Czech, a práva z pojištění měla společnost Expobank CZ a.s. nabýt na základě převodu ze společnosti Swiss Forfait s.r.o. stejným postupem jako žalobce. Soud však z označeného rozsudku odvolacího soudu při svém rozhodování nevycházel. **Jako zásadní důvody pro toto rozhodnutí bylo, že v tomto řízení nebyla zjišťována vůle stran při uzavírání pojistné smlouvy, ani pojistný zájem.** Je tedy zřejmé, že soud v tomto sporu ve svém rozhodnutí musel zákonitě dospět k odlišným závěrům, než dospěl soud v tomto sporu. Z tohoto důvodu
51. Pokud žalovaný namítal, že v případě pojištění smének bez vztahu k obchodnímu vztahu by nedávalo smysl, aby byly vyžadovány a dokládány podklady prokazující obchodní transakci, k tomu soud odkazuje na výše uvedené výpovědi svědků před Policií ČR, z nichž vyplynulo, **že dokládání těchto dokumentů mělo informativní charakter.**
52. Pokud žalovaný odkazoval na standardy při uzavírání pojištění rizika nezaplacení smének musí mít vztah k podkladovému obchodu (s odkazem na výpis z internet.stánky asociace ICISA a výňatek z publikace Zlatko Salčić Export Credit Insurance and Guarantees, A Practitioner's Guida), neznamená to, že žalovaný neměl možnost při uzavírání pojistné smlouvy se společností Swiss Forfait se od takového standardu odchýlit. Toto odchýlení ostatně vyplývá z článku 1 Smlouvy, jak zdůvodněno výše.
53. Soud na základě výše uvedených závěrů pak nepovažoval za podstatné provádět či hodnotit další navrhované či provedené důkazy, ať již k tvrzeným obchodním zvyklostem mezi účastníky, jak navrhoval žalobce, ani prokazovat svědecky otázku provázanosti jednotlivých osob, kdy tyto skutečnosti již měl dostatečně prokázané, tak ani další návrhy.
54. O nákladech řízení soud rozhodl dle ust. § 142 odst. 2 o.s.ř. neboť žalobce byl ve věci úspěšný a proto mu soud přiznal právo na náhradu nákladů řízení vypočtenou z tohoto základu:

uhrazeného soudního poplatku ve výši Kč 4 100 000,

náhradu právního zastoupení dle vyhl.č. 177/1996 Sb. (§ 11 odst. 1 vyhl.) za první řízení před soudem prvního stupně do vyhlášení rozsudku ze dne 8.9.2015 a to : za 12,5x úkonů po Kč 260 020 (příprava a převzetí právního zastoupení, 1/2 úkonu za jednoduchou výzvu k plnění, podání ve věci : sepsání žaloby, replika žalobce k odůvodnění odporu ze dne 19.5.2014, vyjádření žalobce k otázce přerušení řízení 26.2.2015, založení důkazu ze dne 26.2.2015, první a druhé doplňující vyjádření ze dne 16.3.2015, návrh na odmítnutí

důkazů ze dne 28.8.2015, účast na jednání : 12.2.2015 v délce přesahující dvě hodiny, 21.4.2015 v délce přesahující dvě hodiny, dne 8.9.2015), náhradu paušálních částek dle vyhl.č. 177/1996 Sb. (§ 13 odst. 3 vyhl.) za 13x Kč 300, 21% DPH ve výši Kč 683 371,50; tj. celkem Kč 8 037 521,50,

náhradu právního zastoupení dle vyhl.č. 177/1996 Sb. (§ 11 odst. 1 vyhl.) za odvolací řízení Vrchním soudem prvního stupně do vydání jeho rozhodnutí ze dne 4.1.2017 a to : za 2 úkony po Kč 260 020 (podané odvolání, vyjádření k odvolání žalovaného ze dne 29.3.2016), náhradu paušálních částek dle vyhl.č. 177/1996 Sb. (§ 13 odst. 3 vyhl.) za 2x Kč 300, 21% DPH ve výši Kč 109 334,40; tj. celkem Kč 629 974,40,

náhradu právního zastoupení dle vyhl.č. 177/1996 Sb. (§ 11 odst. 1 vyhl.) za dovolací řízení před Nejvyšším soudem do vydání jeho rozhodnutí dne 26.9.2019 a to : za 2 úkony po Kč 260 020 (dovolání ze dne 30.3.2017, doplnění dovolání – replika k vyjádření žalovaného ze dne 26.6.2019), náhradu paušálních částek dle vyhl.č. 177/1996 Sb. (§ 13 odst. 3 vyhl.) za 2x Kč 300, 21% DPH ve výši Kč 109 334,40; tj. celkem Kč 629 974,40,

náhradu právního zastoupení dle vyhl.č. 177/1996 Sb. (§ 11 odst. 1 vyhl.) za odvolací řízení Vrchním soudem prvního stupně do vydání jeho rozhodnutí ze dne 30.11.2020 a to : za jeden úkon Kč 260 020 (replika k vyjádření žalovaného ze dne 30.9.2020), náhradu paušální částky dle vyhl.č. 177/1996 Sb. (§ 13 odst. 3 vyhl.) Kč 300, 21% DPH ve výši Kč 54 730,20; tj. celkem Kč 315 350,20,

náhradu právního zastoupení dle vyhl.č. 177/1996 Sb. (§ 11 odst. 1 vyhl.) za druhé řízení před soudem prvního stupně a to : za 4,5 úkonu po Kč 260 020 (účast na jednání : 6.4.2021 a 18.5.2021, vyjádření ze dne 27.4.2021, replika na vyjádření žalovaného ze dne 10.5.2021, ½ za účast při vyhlášení rozsudku), náhradu paušálních částek dle vyhl.č. 177/1996 Sb. (§ 13 odst. 3 vyhl.) za 5x Kč 300, 21% DPH ve výši Kč 246 033,90; tj. celkem Kč 1 417 623,90.

Celkem na nákladech řízení Kč 15 130 444.

Pokud se týká dalších nákladů požadovaných žalobcem (viz vyúčtování ze dne 11.9.2015) tyto soud nepřiznal z důvodu: * úkon za zpracování skutkového a právního rozboru věci pro klienta před odesláním výzvy k plnění, neboť takový úkon lze jistě přiřadit pod úkon příprava a převzetí právního zastoupení, navíc nebylo zástupcem žalobce jakkoli doloženo, že byl rozbor vypracován; * úkon doplnění žaloby k výzvě soudu, neboť soud vyzval k doložení dokladu, který měl být žalobcem doložen spolu s podanou žalobou; * úkony – porady s klientem *především* z důvodu, že jejich konání nebylo řádně doloženo (např. zápisy z těchto porad), samotné položené e-maily, kterými strany dojednávaly vzájemné schůzky nejsou dostačující a průkazné. K poradě ze dne 15.8.2013 soud navíc uvádí, že tento úkon nelze ani přiřadit pod náklady spojené se soudním jednáním, jedná se o reakci žalobce na rozhodnutí žalovaného o odmítnutí pojistného plnění (tři měsíce před podáním žaloby). Za porady dne 11.10. 2013 a 15.5.2014 nebylo možné odměnu přiznat také proto, že nepřesahujícím jednu hodinu.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat odvolání do 15 dnů od jeho doručení, a to k Vrchnímu soudu v Praze v prostřednictvím soudu zdejšího.

Nebude-li povinnost rozsudkem uložená splněna dobrovolně po nabytí právní moci rozsudku a uplynutí lhůty k plnění, lze navrhnout soudní výkon rozhodnutí (exekuci).

Praha 4 .června 2021

JUDr. Alena Červená, v. r.
soudkyně